A°. 1835. N°. 38.

SURINAAMSCHE LETTERKUNDIG

Courant. Dagblad.

Dingsdag den 12den Mei.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 8 *Mei* 1835.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nderlandsche West Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de Zetting van het Brood bepaald is, als volgt:

Een BROOD van 8 Centen, moet wegen 10 Oncen.

En dat van 4 Centen; 5 Oncen.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 11 *Mei* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van heden n°. 547/493 is de Heer S. DE LA PARRA, EERVOL ontslagen van de verdere waarneming der functien van Heemraad der divisie *boven Commewijne*, en tot Heemraad dier divisie benoemd het Lid van den Kolonialen Raad, de Heer JAN DE JAGER Ez.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

vernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Ter kennisse van het Publiek wordt gebragt, dat Z. M Transport-Schip *Prins Willem Fredrik Hendrik*, gecommandeerd door den Luit ter Zee C. VAN DER HART, op Donderdag aanstaande, over het Eiland *Curaçao*, de reis naar het Moederland zal aannemen en dat de voor dezen Bodem bestemden Brievenzak des Woensdag te voren ten *een* uren zal worden gesloten.

Paramaribo, den 11 Mei 1835.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

A. P. TIRION.

Nieuwstijdingen.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 23 Maart 1835.

Duitschland.

De *Augsb. Allg. Zeitung* deelt in partikuliere brieven uit WEENEN, dd. 4 Maart, onder anderen het volgende mede:

De nieuwe Keizer heeft reeds verscheiden conferencien met zijne Ministers gehouden, waarna koeriers in alle rigtingen naar binnen- en buitenlandsche steden zijn afgezonden. Bij de onderscheiden takken van bestuur heerscht de grootste drukte, en is het personeel der verschillende Ministerien nacht en dag werkzaam, waarbij de Keizer, in navolging van zijnen overleden vader, het voorbeeld geeft.

Z. M. heeft aan den Staatskanselier, Prins van Metternich, den volgenden brief geschreven:

Waarde Prins METTERNICH!

Ten einde van den eenen kant een bewijs te geven van mijne kinderlijke liefde en hooge vereering jegens mijnen onvergetelijken Vader, en anderzijds overtuigd hierdoor de gevoelens mijner getrouwe onderdanen te gemoet te komen, heb ik besloten de herinnering aan mijnen Vader door de oprigting van een gedenkteeken te vereeuwigen. U, als Curator der akademie van beeldende kunsten, draag ik den last op, mij ten spoedigste eene schets daarvan aan te bieden.

WEENEN, *3 Maart 1835.* (Get.) FERDINAND.

Heden namiddag is het lijk des Keizers naar de hofkapel overgebragt en in parade gesteld. Zondag 7 dezer des achternamiddags 4 ure zal de plegtige ter aardebestelling plaats hebben.

— 11 Maart. Stellig wordt thans gemeld dat het Engelsche eskader in de Middellandsche zee, dat voor Maltha lag, den 7den Februarij bevel heeft bekomen, om zich zeilree te maken, en wel »ingevolge van omstandigheden, die van de zijde van Konstantinopel of de Dardanellen waren opgekomen, of verwacht werden dat zouden opkomen." Een ministerieel blad vindt, dat zich, ook ten deze, de ondoelmatigheid doet gevoelen van de benoeming van Lord Londonderry als gezant naar Rusland daar hetzelve dien staatsman verdenkt, niet genoegzaam de Engelsche belangen te Petersburg te zullen doen gelden. Dat blad schrijft niet onduidelijk aan de bemoeijingen van Rusland de »omstandigheden" toe, welke de beweging der Engelsche vloot noodzakelijk hebben gemaakt.

(Handelsberigten willen, dat te Konstantinopel eene zamenzwering tegen den Sultan ontdekt is, welke denzelven zoo in het naauw had gebragt, dat de Engelsche gezant, Lord Ponsonby, vreesde dat hij de hulp van Rusland zou inroepen; waarop die Lord dadelijk had geschreven, om Engelsche scheepsmagt naar de Dardanellen te doen terugkeeren.)

— De tijdingen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 3den Januarij jl., luiden zeer ongunstig. De Kaffers verspreiden schrik in het geheele land, en hadden, op drie na, alle Kafferhandelaren vermoord. Alle geestelijke zendingen waren verlaten. In de Kaapstad maakte alles zich tot tegenweer gereed, voor het geval, dat de Kaffers tot daar mogten doordringen.

— Een brief uit LONDEN, aan een Duitsch Dagblad gerigt, zegt het volgende:

Het Ministerie Peel Wellington heeft nu twee graden van de parlementsproef hoewel met weinig beteekenende uitkomst doorstaan, en aangezien de Whigs bezwaarlijk tot het inhouden der subsidien zullen besluiten, kan het geïmproviseerde Gouvernement nog wel eenigen tijd voortduren, tot dat het bij den eenen of anderen maatregel zal genoodzaakt zijn merkbaar van de meening der Whigs af te wijken, als wanneer het met eene groote zegevierende meerderheid tot aftreden zal worden gedwongen. Daar echter het conservatieve Kabinet de zaken van den staat zal besturen, wil ik voor heden dat gedeelte des bewinds in behandeling nemen, hetwelk niet onder toezigt der Parlementshuizen kan staan, vermits het meerendeels heimelijk wordt gevoerd en voor het buitenland de meeste belangstelling oplevert, ik bedoel het beheer der uitwendige staatkunde. Op het vaste land, geloof ik, voedt men dienaangaande verkeerde begrippen. De zoogenaamde Noordsche partij vermeent eenen hechten steun in de Tories te hebben gevonden, en dat, wanneer deze laatsten nog niet geheel voor haar gestemd zijn, zulks wordt verhinderd door omstandigheden, bedenkingen, de gesteltenis van het gemeentehuis, enz. die eene openbare manifestatie verbieden. Die dit zegt, kent de Tories slecht, of beoordeelt hen naar ettelijke, in kontinentale salons geuite gezegden, maar niet volgens de ware creme of essence der partij. Men moge van hen denken wat men wil, hen haten of beminnen, maar geloof dit gerust, het zijn de menschen niet die zich *laten* gebruiken, maar die gewoon zijn andere voor *hunne* oogmerken te bezigen. Hunne uitwendige politiek, en hierin stellen zij hunne grootste eer, is zuiver Britsch, of gelijk de *Standard* zegt, insulair, een geslagen vijand van alle theorie, volmaakt praktisch, en met aristokratischen aard mercantiel berekend. In de buitenlandsche staatkunde willen zij noch van legimiteit noch van liberalismus hooren spreken, en wanneer ik niet vreesde door eene parodie de groote leerstelling van den uitmuntenden Bentham te verlaten, zoude ik zeggen het beginsel der Tories opzigtelijk de buitenlandsche aangelegenheden bestaat in het uitoefenen van den meest mogelijken invloed met de minste kosten. Ik moet zeggen, voorwaar eene goede grondstelling. Het is zonderling dat de Tories in het *Foreign-Office* meer naar John Bull luraieren dan de Whigs; het is echter, ofschoon dan grootsch consequent, toch consequent van hen gehandeld. Heeft men dan op het vasteland, gedurende het Whigbestuur, de Tory organen zoowel in de drukpers als in het parlement niet gadegeslagen? Hunne voornaamste jalouzij was tegen Rusland gerigt, gelijk reeds Lord Castlereagh zulks op het Weener Kongres deed, alwaar hij uit al zijn vermogen op het herstel van Polen aandrong. Gij moet in uwe continentale zienswijze niet gelooven, dat dit geschiedde omdat Rusland een adsoluut bestuurd wordende staat is, of uit belangstelling in de luisterrijke tijden, welke Polen vroeger heeft beleefd, of om eenige andere denkbeeldige reden. Rusland gebiedt over de zwarte zee, heeft zich tot nabij den Levant, uitgebreid is niet ver van de Dardanellen gelegerd, heeft Persiens rozenparadijs bemagtigd en daar vasten voet verkregen, en staat eindelijk in den achtergrond als een schrikbeeld, hetwelk naar ons levensbeginsel, naar Oost-Indie, de armen uitstrekt. Dit is hetgeen de zenuwen van ieder Engelschman doet beven, en ik kan u

verzekeren nog meer die der Tories dan die der Whigs want het ligt in den aard van het liberalismus, vertrouwender te zijn dan de aristocratie. Dat Rusland den Koning van Holland ondersteunt verwekt bezorgdheid bij de Tories; de Whigs vonden het daarentegen zeer natuurlijk. Wanneer gij al bij de Tories niet zooveel vaderlandliefde onderstelt, hoewel gij kwalijk zoudt handelen hen in dezen te wantrouwen, bedenk dan toch dat Oost-Indie het eldorado onzer aristocratie is, die, wanneer zij zich hier heeft geruineerd, zich gedurende eenige jaren in Oost Indie in palankins doet rondragen om met nabobrijksdommen naar huis te keeren. Maar in het hoofd eens Engelschmen zijn Schelde en Ganges niet geheel buiten alle verbinding. Wat Portugal betreft, dit is van oudher, ons land, en zoo al de Beresfords daar niet meer zullen domineren is toch de rust zeer bevorderlijk voor het handelsverkeer, en daarom laten de Tories Don Miguel vallen en verheugen zij zich over de Palmela's. Dat in de Spaansche aangelegenheid het viervoudige traktaat alreeds is gesloten, baart de Tories blijdschap, want alhoewel in Engeland het geschreeuw van *no popery* heeft gehouden, zoude toch juist het partij kiezen voor Don Carlos, dien de Protestantsche John Bull, waarop de Tories steunen, zich als een Philip II voorstelt en Zumalla Carreguy als een geloofswoedenden, inkwisitie minnenden Alba, een allergehaatste maatregel wezen, welken zelfs de hooge Kerk voorstanders te Oxford niet zouden goedkeuren. Frankrijk, eindelijk, is Ruslands noodwendig westelijk tegengewigt, en hoe verstoord ook de Tories over de Julij rezolutie zijn mogen, waardoor de fatale hervormingsgeest is in het leven geroepen zullen zij toch met de dandzaken genoegen nemen, zoo als dezelve liggen en naar hun beste vermogen werkzaam zijn om te beletten, dat er tusschen Rusland en Frankrijk eenige toenaderende verzoening tot stand kome, ten gevolge waarvan Engeland de kosten zoude hebben te dragen.

— Een ander brief luidt als volgt:

Gij kunt als zeker aannemen, dat het tegenwoordige ministerie geenszins voornemens is om van het schouwtooneel af te treden. Te oordeelen naar al hetgeen men van goederhand verneemt, bestaat het operatie plan des tegenwoordigen bestuurs daarin, om aan de natie bewijzen te geven dat zij zich onder een Tory ministerie beter zal bevinden dan onder een Whig bewind, naardien het eerstgenoemde, bij alle te ondernemen hervormings maatregelen, op de ondersteuning van het Hoogerhuis kan rekenen, doch het laatste altijd in hetzelve de meerderheid tegen zich zoude hebben. Ten einde populariteit bij de groote massa des volks te verkrijgen, die thans nog vijandig gezind is, schijnt het tegenwoordige ministerie voornemens te zijn om de belastingen en openbare opbrengsten bij wetsvoordragten te verminderen. Het *Quarterlij Review*, dat schrandere, voorname orgaan der Tories geeft dit insgelijks te kennen. De onverdragelijkste opbrengst, welke in Engeland op elk drukt, op een iegelijk die vermogen en eigendom bezit, is voorzeker de armenbelasting: want men heeft als grondbeginsel vastgesteld dat op de gemeenten de verpligting rust om hare armen te onderhouden. In Engeland beschouwt men echter als arm en behoeftig een ieder, die niet in staat is om door arbeid zooveel te verdienen, dat hij dagelijks aan vleesch zijn genoegen kan eten. Wat de gemeenten, in Engeland tot dat einde moeten opbrengen staat genoegzaam gelijk met de jaarlijksche staatsinkomsten der Pruissische Monarchie. In den geheimen raad des Konings is thans een nieuw plan ter overweging ingebragt. Men heeft namelijk berekend, dat de som, welke de gemeenten ter bestrijding der armenbelasting moeten opbrengen, in een jaar bijna zoo veel bedraagt als de transportkosten zouden beloopen wanneer men de in die gemeenten aanwezige en door dezelve te onderhouden armen naar Kanada overbragt. Men heeft dus slechts het gebruik der ontvangst van de armenbelasting over een jaar tot dit einde noodig, om alle gemeenten gedurende geruimen tijd van de voortbetaling der armenbelasting te ontheffen. Het gouvernement wil den naar Kanada te transporteren behoeftigen voor niet aldaar landerijen aanwijzen en tevens maatregelen vaststellen, dat voor de eerste volkplanters en derzelver huisgezinnen zal worden gedragen. Ook is in den geheimen raad alreeds het besluit genomen om de opheffing der gehate vensterbelasting bij het Parlement voor te stellen. Daarenboven beoogt men gewigtige verbeteringen in de kerkelijke aangelegenheden. In weerwil van dit alles is het niet vooruit te bepalen of het Wellington Peel Ministerie zich gedurende eenigen tijd zal weten staande te houden, aangezien het wantrouwen en de argwaan, welke zich overal tegen hetzelve openbaart, te sterk zijn.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, het Schip *de Jonge Barend*, Kapt. B. R van Wijk, hebbende 48 dagen reis.

Idem, het Schip *Paramaribo*, Kapt. J. C. Topper, hebbende 49 dagen reis.

Idem, het Schip *de Jonge Willem*, Kapt G van Wedevoort, hebbende 51 dagen reis: Passagiers: de Heeren *B. Pret, J H Vries, J P. Fokke, A van Eden* en Mejufvrouw de Wed. *Coronel*.

Den 8sten, het Schip *Hendrika*, Kapt. F. de Weerd, hebbende 42 dagen reis: Passagier: Mejufvrouw A. G. H. Knieft. — Allen van *Amsterdam*.

UITGEKLAARD.

Den 9den, het Schip *Leonidas*, Kapt. B. M Corbiere, naar *Amsterdam*; lading: 350 vaten Suiker, 20 balen schoone Katoen, en 9 stuks Purperharthout.

Advertentiën.

(22480) De KURATOR der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zal na den 18den dezer, aan de Crediteuren van de Boedels SARA NORMAN laatst Wed J. W. RAATGEVER, J. G C. LÖDING, ABIGAEL EPHRAIM POLAK-Wed. A. J. POLAK, LOUISA van ESTHER van van HEIJST, HENDRIK ISAAC VIEIRA, Ed. JEMOT, CLASINA van FRANCINA van DOESBURG, HANIBAL DE PARRA, J P. SLENGARDE, M. M. MACHIELSEN, J. H. ROBLES DE MEDINA, Abm. DASILVA CURIEL, JACOB FRED. RENS, J. VROLIJK, (2de repartitie) en H. W. SNIJDERS (2de repartitie), de hun competerende penningen uitbetalen.

Paramaribo, den 11 Mei 1835.

J. O. N. ENGELBRECHT,
1ste Commies.

Verandering van Woonplaats.

De Ondergeteekende verhuist zijnde, en thans woonachtig over het nieuwe Kerkgebouw der *Luthersche Evangelische Gemeente* en allernaast den Heer M. LEUDESDORFF, biedt de volgende goederen te Koop aan; als:

Dames Hoeden; Linten; Bloemen: Pluimen; Kinderen Mutsen en alle soorten van Kantwerk; alle soorten Speelgoed, waaronder Lotto en Schimmelspellen; Legkaarten; Tooverlantaarns; fijne Snuifdoozen; Loodgoed; Nachtpitten; Glas- en Aardewerk; fijne Reukzeep; Spiegels; Theebladen; vergulde Knoopen met gekroonde W voor Ambtenaren en nog vele andere Goederen. (22496)

Paramaribo, den 4 Mei 1835.

F. EIJSBREKER.

(22493) De Vendumeester A. SALOMONS, zal *HEDEN MORGEN* om 9 uren, op Vendu verkoopen: 50 kelders Cognac Brandewijn, 25 à 50 pullen Raap en Lijn Olie, aangemaakt Witlood en eenige kisten Roodewijn, voor rekening die het mogte aangaan. Wijders het bij vroegere Advertentie geannonceerde *CASCO* van de tusschen *Saramacca* en het Nederdistrict *Nickerie* gestrande Fransche Brik *la bonne Louise*, benevens deszelfs groote *BOOT*, een *SLOEP* met het daarbij behoorende *ZEIL* en *TUIGAGIE*.

(22494) A. SALOMONS, zal *HEDEN MORGEN* om 9 uren op Vendu verkoopen: Geelhechte Houwers van 1 à 3 guld., ruwe Graven, Klinknagels, Kettingen, Hakmessen, Oesters in potjes en 15 à 20 kisten extra fijne Roza Medoc, ingevolge proef, om verkoop rekening te sluiten.

Alsmede een kist Stukgoederen, voor rekening die het mogte aangaan.

(22499) Sedert eenige dagen *weggeloopen* de Slaaf Mulat JAN, aankomende den ondergeteekenden, laatst gewerkt hebbende in de Slagterij bij den Heer E. BARTELINCK,

Paramaribo, den 11 Mei 1835.

P. VAN LEEUWEN.

(22498) ☞ Wordt gevraagd op een goed *Suiker-Effect*, een *BLANK-OFFICIER*, welke reeds in die hoedanigheid op Plantaadje gewoond heeft, en van goede *getuigschriften* is voorzien. — Adres ter dezer DRUKKERIJ.

Op dringend en herhaald Verzoek.

GRAND PICTURESQUE THEATRE.

Allerlaatste Represantie.

Op WOENSDAG, den 13 Mei 1835.

De Heer VILALLAVE heeft de Eer de respective Ingezetenen dezer Kolonie te berigten, dat hij op herhaald en dringend verzoek van velen Kunstvrienden hij de allerlaatst Voorstelling zijner Kunstverrigtingen en Kunstvertooningen op Woensdag den 13den Mei e. k. heeft bepalen; — nemende deze gelegenheid tevens waar, om zijne begunstigers voor de menigvuldige blijken van genegenheid die hij gedurende zijne oponthoud in deze Kolonie heeft mogen ondervinden zijnen hartelijken dank aan te bieden. (22497)

Schepen in lading.

Naar Amsterdam:

Het Schip *de Nederlanden*, Kapt. C. Hofker. — Adres bij *L. D. J. van Bommel*. — sluit 20 Mei.

Het Schip *Catharina Anna Helena*, Kapt P. H. Bos. Adres bij *L. D. J. van Bommel*. — sluit 5 Junij.

Het Schip *Paramaribo*, Kapt. J. C. Töpper. — Adres bij *L. D. J van Bommel*. — sluit 10 Junij.

Het Schip *Wilhelmina Frederica*, Kapt. J. H. Bodeman Adres bij *F. Bothe*.

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij *J. L. Gellée*. — Sluit 13 Mei.

Het Schip *Surinams*, Kapt. R. van der Meij. — Adres bij *J. L. Gellee*. — Sluit 25. Mei

Het Schip *de Jonge Gerbrand*, Kapt. R. C. Jaski. — Adres bij *J. L. Gellee*.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.